

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 80

**ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
φθινόπωρο 2013**

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

ΕΛΛΑΔΑ

Η έρευνα αυτή έγινε κατόπιν αιτήματος και υπό τον συντονισμό της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η ανάλυση αυτή έγινε για την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα.

Το κείμενο αυτό δεν εκφράζει αναγκαστικά τις θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι ερμηνείες ή τοποθετήσεις της παρούσας ανάλυσης εκφράζουν αποκλειστικά και μόνο την άποψη του συντάκτη.

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 80 / φθινόπωρο 2013 – TNS Opinion & Social

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
Ελληνική αίσθηση για την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	1
Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	1
Θεσμοί και θεσμικά όργανα	3
Ευρώπη 2020.....	4
Οικονομική κατάσταση.....	5
Ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία	5
Οικονομική κρίση	6
Ανησυχίες και προσδοκίες των Ευρωπαίων πολιτών.....	7
Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια	8
Αίσθηση του ανήκειν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	8
Τα δικαιώματα ως πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης	8
Τα πιο θετικά αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης	10
Τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς.....	10

Η ανάλυση αυτή έγινε για την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα από την κα. Όλγα Σταυροπούλου [ΜΙΛΗΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.].

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το τακτικό Ευρωβαρόμετρο 80.1 διεξήχθη από την TNS opinion & social, μία κοινοπραξία των φορέων TNS plc και TNS opinion, στο διάστημα 2-17 Νοεμβρίου 2013, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας).

Η έρευνα διεξήχθη στα 28 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις πέντε υποψήφιες προς ένταξη χώρες (Τουρκία, Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Ισλανδία, Μαυροβούνιο και Σερβία), καθώς και στην «περιοχή όχι υπό τον άμεσο έλεγχο της Κυπριακής Δημοκρατίας (Τουρκοκυπριακή Κοινότητα)», καλύπτοντας δειγματοληπτικά τον πληθυσμό των χωρών, ηλικίας 15 ετών και άνω. Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκε αντιπροσωπευτικά τυχαίο δείγμα, αναλογικό του μεγέθους του πληθυσμού και της πληθυσμιακής πυκνότητας της κάθε χώρας.

Όσον αφορά στο ελληνικό τμήμα της έρευνας, συμμετείχαν 1000 πολίτες, από αντιπροσωπευτικές περιοχές της ελληνικής επικράτειας. Για τη λήψη των στοιχείων χρησιμοποιήθηκαν τυποποιημένα ερωτηματολόγια, ενώ η επικοινωνία με τους συμμετέχοντες είχε τη μορφή της προσωπικής συνέντευξης.

Σημειώνεται ότι όπου χρησιμοποιείται ο όρος «ευρωπαίοι πολίτες» ή «υπόλοιποι ευρωπαίοι πολίτες» αναφέρεται στον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EU28), δηλαδή στα αποτελέσματα που καταγράφηκαν στα 28 κράτη-μέλη.

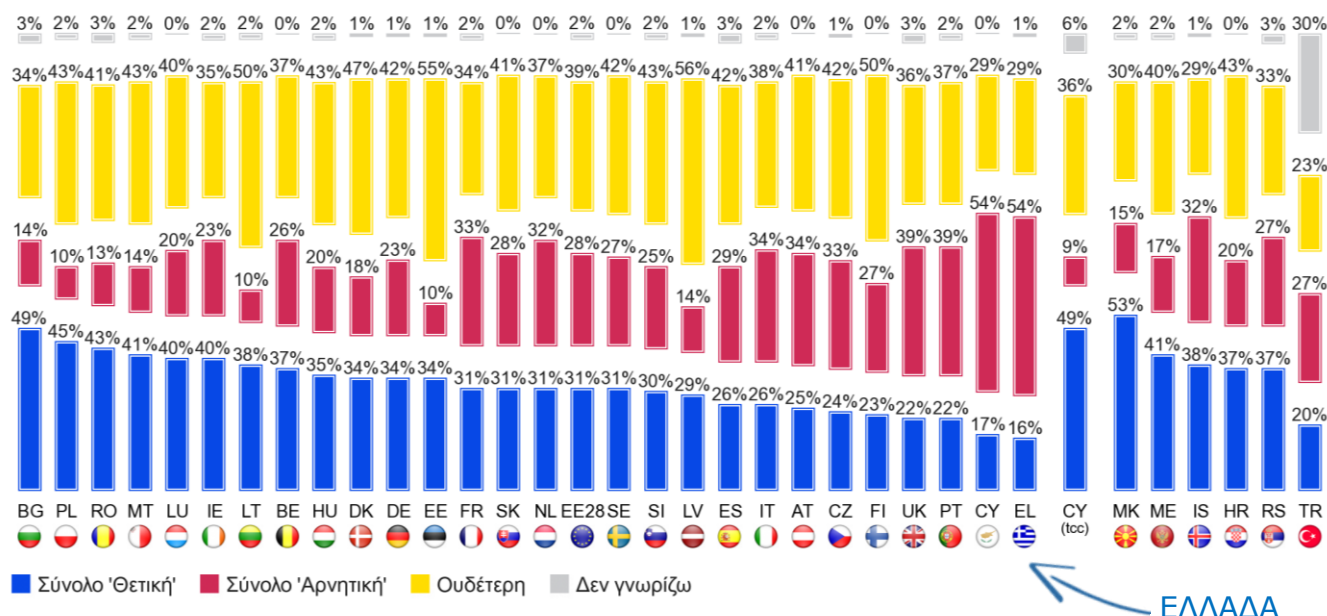
Όλα τα ποσοστά έχουν στρογγυλοποιηθεί. Από 0.1 έως 0.4 προς την κατώτερη μονάδα και από 0.5 έως 0.9 προς την ανώτερη μονάδα του δεκαδικού συστήματος.

Ελληνική αίσθηση για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι Έλληνες και οι Κύπριοι πολίτες, περισσότερο από όλους τους υπόλοιπους ευρωπαίους πολίτες, εκφράζουν την **αρνητική εικόνα που έχουν για την Ευρωπαϊκή Ένωση** (EL:54%, CY:54%, EU28:28%). Βλ. γράφημα QA11

QA11. Γενικά, η ΕΕ έχει για εσάς μία πολύ θετική, αρκετά θετική, ουδέτερη, αρκετά αρνητική ή πολύ αρνητική εικόνα;

Καταγράφεται άνοδος του ελληνικού αρνητικού ποσοστού (+4%) από την προηγούμενη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου (Άνοιξη 2013, EB79.3:50%). Μόνο 16% των Ελλήνων ερωτηθέντων εκφράζεται υπέρ μιας θετικής εικόνας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (EU28:31%), ενώ σημαντική μερίδα της ελληνικής κοινής γνώμης εκφράζεται ουδέτερα για την εικόνα της (EL: 29%, EU28:39%).

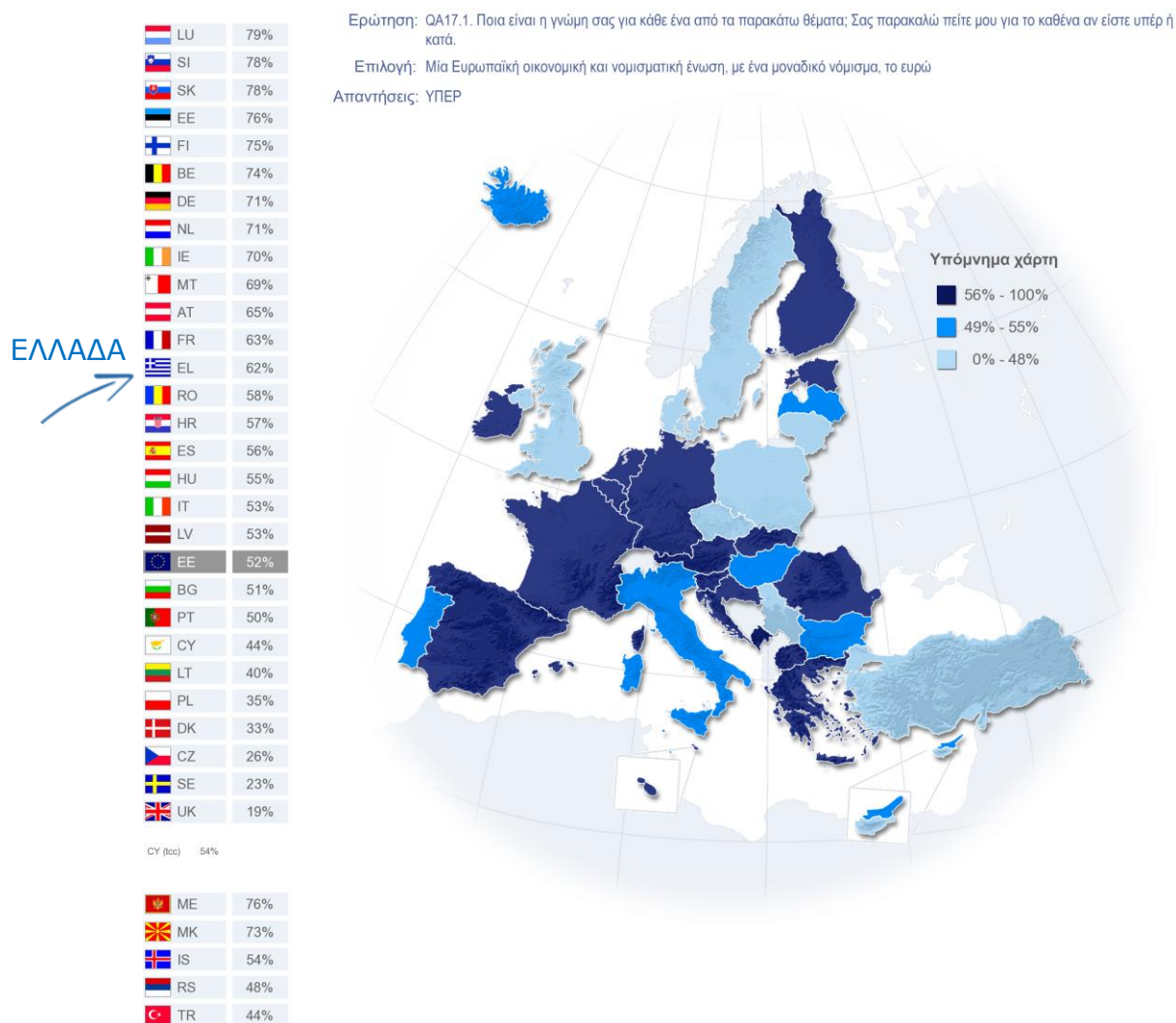
Συμπληρωματικά, επισημαίνουν και τις αρνητικές συνέπειες που χρεώνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπως την ανεργία (EL:45%, EU28:19%), την απώλεια της πολιτιστικής τους ταυτότητας (EL:24%, EU28:12%), τη σπατάλη χρήματος (EL:20%, EU28:27%), την αυξημένη εγκληματικότητα (EL:22%, EU28:13%) και την ανεπάρκεια ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα (EL:20%, EU28:16%).

Γενικότερα, οι Έλληνες, περισσότερο από όλους τους ευρωπαίους πολίτες, εμφανίζονται **απαισιόδοξοι για το μέλλον της Ευρώπης**, συγκεντρώνοντας το υψηλότερο (απαισιόδοξο) ποσοστό της έρευνας (EL:69%, EU28:43%) και θεωρούν ότι **η Ευρωπαϊκή Ένωση οδεύει προς τη λάθος κατεύθυνση** (EL:72%, υψηλότερο αρνητικό ποσοστό, EU28:47%). Μόνο το 12% της ελληνικής κοινής γνώμης εμφανίζεται πιο ήσυχο για την πορεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκτιμώντας ότι βρίσκεται σε καλό δρόμο (EU28:26%), ενώ 29% εκφράζει αισιοδοξία για το μέλλον της Ευρώπης (EU28:51%).

Αξιοσημείωτο είναι ότι **οι Έλληνες δυσκολεύονται να προσδώσουν θετική διάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση**, καθώς θεωρούν ότι η Ε.Ε. είναι ο κύριος υπεύθυνος για τη λιτότητα που πλήττει την Ευρώπη (EL:79%, EU28:63%), και ότι δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για περισσότερες θέσεις εργασίας στην Ευρώπη (EL:64%, EU28:52%), ούτε να κάνει ευκολότερη την επιχειρηματική δραστηριότητα (EL:58%, EU28:27%). Δεν έχει καταφέρει να μειώσει την υπερβολική γραφειοκρατία (EL:53%, EU28:74%), όπως επίσης αδυνατεί να αναγκάσει το χρηματοπιστωτικό τομέα να πληρώσει το μερίδιό του που του αναλογεί (EL:67%, EU28:50%), να κάνει φθηνότερο το κόστος διαβίωσης (EL:87%, EU28:71%), να βελτιώσει την ποιότητα ζωής στην Ευρώπη (EL:72%, EU28:49%), να συμβάλει στην προστασία των πολιτών της (EL:65%, EU28:38%) και γενικότερα την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων (EL:51%, EU28:34%).

Αναφορικά με το Ευρώ, παρότι η Ελλάδα και ειδικότερα η οικονομία της διανύει μια δύσκολη περίοδο, η ελληνική κοινή γνώμη, στην πλειονότητά της (62%), συνεχίζει να τάσσεται ξεκάθαρα **υπέρ μίας Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης, με ένα νόμισμα το Ευρώ**, εκφράζοντας, εμμέσως πλην σαφώς, εμπιστοσύνη και προτίμηση στο ευρωπαϊκό νόμισμα. Η μερίδα του ελληνικού δείγματος που φαίνεται δυσανεστήμενη από τη μέχρι τώρα χρήση του νομίσματος και τάσσεται κατά της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης διαμορφώνεται στο 35%, δηλαδή παραμένει στα ίδια επίπεδα με αυτά της προηγούμενης έρευνας του Ευρωβαρομέτρου (-1%) (Άνοιξη 2013, EB79.3:36%). Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται στο 52% (θετική στάση) και 41% (αρνητική στάση) αντίστοιχα.

Βλ. γράφημα/χάρτη QA17.1

Επίσης, τάσσεται **υπέρ μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής** των 28 κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς άλλες χώρες (EL:69%, EU28:63%) και **μιας κοινής πολιτικής άμυνας και ασφάλειας** μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:73%, EU28:73%).

Ωστόσο, **αρνητικοί στο ενδεχόμενο μιας μεγαλύτερης διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης** με την ένταξη άλλων χωρών μέσα στα επόμενα χρόνια, είναι οι περισσότεροι Έλληνες, όπως και ευρωπαίοι πολίτες (EL:51%, EU28:52%). Παρόλα αυτά, σημαντική μερίδα του ελληνικού και του ευρωπαϊκού δείγματος αντίστοιχα, τάσσεται υπέρ μιας τέτοιας προοπτικής (EL:44%, EU28:37%).

Θεσμοί και θεσμικά όργανα

Ποσοστό 87% των Ελλήνων πολιτών **τείνει να μην εμπιστεύεται την ελληνική κυβέρνηση** (EU28:72%). Μόνο 1 στους 10 Έλληνες δηλώνει ότι εμπιστεύεται την εθνική κυβέρνηση (10%). Ο αντίστοιχος ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται στο 23%. **Δυσπιστία εκφράζεται και για τη Βουλή των Ελλήνων** (EL:86%, EU28:69%),

όπως επίσης και για τις περιφερειακές/τοπικές δημόσιες αρχές (EL:75%, EU28:50%). Ιδιαίτερα υψηλό είναι και το ποσοστό των Ελλήνων και ευρωπαίων πολιτών που φαίνεται να μην εμπιστεύεται τα πολιτικά κόμματα της χώρας τους (EL:94%, EU28:82%). Ειδικότερα δε οι Έλληνες συγκεντρώνουν το υψηλότερο αρνητικό ποσοστό του συνολικού ευρωπαϊκού δείγματος.

Μέσα σ' ένα γενικευμένο κλίμα δυσπιστίας, αλλά και δυσaréσκειας, οι Έλληνες στην πλειονότητά τους, **τείνουν να μην εμπιστεύονται και το θεσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, συγκεντρώνοντας μάλιστα το υψηλότερο ποσοστό (δυσπιστίας) που καταγράφει η έρευνα (EL:77%, EU28:58%). Σημειώνεται μικρή μείωση του ποσοστού (δυσπιστίας, -3%) από την προηγούμενη έρευνα (Άνοιξη 2013, EB79.3:80%). Αντίθετη άποψη φέρεται να έχει το 21% των Ελλήνων που συνεχίζει να εμπιστεύεται την Ευρωπαϊκή Ένωση (EU28:31%, EB79.3:19%).

Ειδικότερα δε για τα **θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, η ελληνική κοινή γνώμη συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό δυσπιστίας του συνολικού δείγματος: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (EL:68%, EU28:48%), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (EL:75%, EU28:47%) και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (EL:80%, EU28:49%).

Προβληματίζει η διαπίστωση ότι οι Έλληνες είναι από τους **πλέον δυσανεστημένους ευρωπαίους αναφορικά με τον τρόπο λειτουργίας της δημοκρατίας στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση**. Συγκεκριμένα, η έρευνα καταγράφει τη δυσaréσκεια των Ελλήνων για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία τόσο σε εθνικό (EL:82%, από τα υψηλότερα του δείγματος μετά από αυτά της Πορτογαλίας 85%, της Βουλγαρίας 84% και της Ρουμανίας 84%) όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο (EL:75%, το υψηλότερο αρνητικό ποσοστό της έρευνας μαζί με την Πορτογαλία 75%), με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (EU28: 52% και 46% αντίστοιχα).

Ευρώπη 2020

Αναφορικά με τους στόχους που έχει θέσει, η Ευρωπαϊκή Ένωση, έως το 2020, σε γενικές γραμμές, Έλληνες και ευρωπαίοι πολίτες εκτιμούν ότι η επίτευξή τους είναι εφικτή, αν και δεν είναι λίγοι εκείνοι που αξιολογούν τους στόχους ως υπερβολικά φιλόδοξους. Συγκεκριμένα, ως ρεαλιστικούς στόχους, έως το 2020, χαρακτηρίζουν τους παρακάτω:

- Να αυξηθεί η ενεργειακή απόδοση στην Ε.Ε. κατά 20% (EL:48%, EU28:60%)
- Να αυξηθεί το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ε.Ε. κατά 20% (EL:47%, EU28:57%)
- Το μερίδιο των κεφαλαίων που επενδύονται στην έρευνα και την ανάπτυξη πρέπει να φτάσει το 3% του πλούτου που παράγεται στην Ε.Ε. κάθε χρόνο (EL:45%, EU28:56%).
- Τουλάχιστον το 40% των ατόμων ηλικίας 30 έως 34 ετών πρέπει να έχει πτυχίο ή δίπλωμα ανώτατης εκπαίδευσης (EL:42%, EU28:48%).
- Να μειωθούν οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στην Ε.Ε. κατά τουλάχιστον 20% έως το 2020 σε σύγκριση με το 1990 (EL:41%, EU28:54%)

- Ο αριθμός των νέων που εγκαταλείπουν το σχολείο χωρίς τίτλους σπουδών να πέσει στο 10% (ΕΛ:39%, ΕΥ28:50%). Υπερβολικά φιλόδοξο βρίσκει το στόχο ποσοστό 31% (ΕΥ28:18%), ενώ υπερβολικά συγκρατημένο το βρίσκει το 26% (ΕΥ28:27%).
- Τα τρία τέταρτα των ανδρών και των γυναικών μεταξύ 20 και 64 ετών να έχουν δουλειά (ΕΛ:39%, ΕΥ28:58%). Σημειώνεται ότι αρκετοί θεωρούν ότι αυτός ο στόχος είναι αρκετά φιλόδοξος (ΕΛ:33%, ΕΥ28:22%), ενώ αντίθετη άποψη έχει το 27% της ελληνικής και το 17% της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης, που προσδίδει περισσότερη ευκολία στην επίτευξή του.

Η ελληνική κοινή γνώμη διχάζεται αναφορικά με το στόχο που έχει θέσει η Ευρωπαϊκή Ένωση για τη μείωση του αριθμού των Ευρωπαίων που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας κατά ένα τέταρτο έως το 2020, καθώς 34% βρίσκει υπερβολικά αισιόδοξη αυτή την προοπτική ενώ εξίσου πολλοί είναι εκείνοι που προβλέπουν μεγαλύτερη μείωση, καθώς χαρακτηρίζουν το στόχο ως υπερβολικά συγκρατημένο (36%). Τέλος, ποσοστό 28% εκτιμά ότι ο στόχος είναι ρεαλιστικός (ΕΥ28: 24%, 24% και 48% αντίστοιχα).

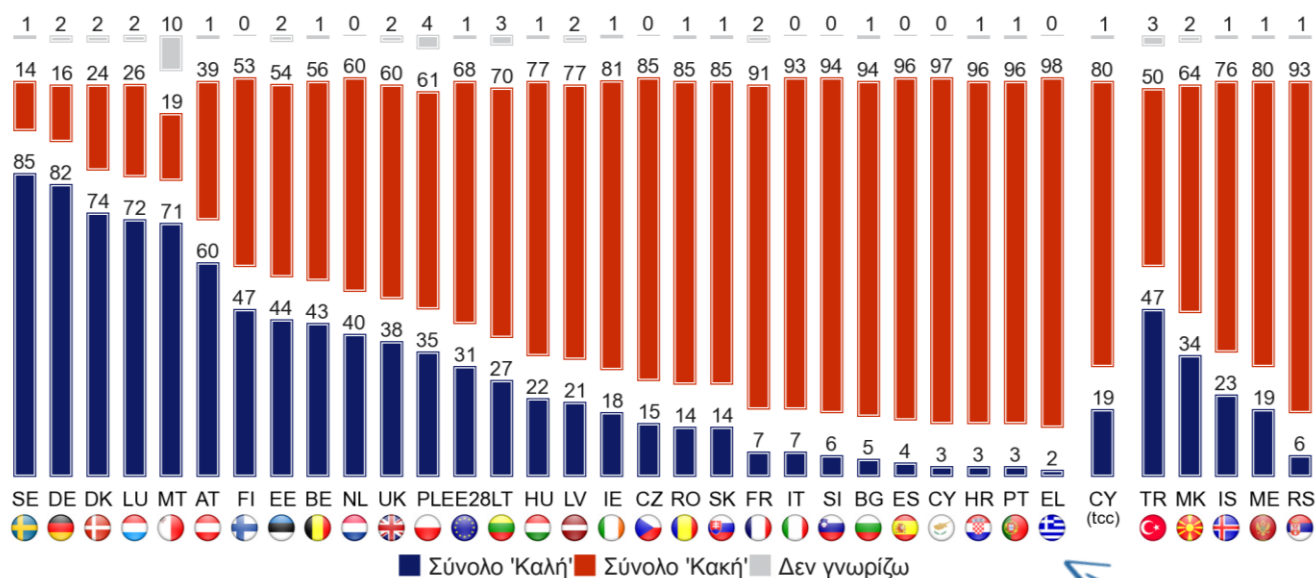
Οικονομική κατάσταση

Ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία

Δυσарέσκεια για την κατάσταση της οικονομίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΛ:75%, ΕΥ28:65%) και ακόμα περισσότερο για τη χώρα τους εκφράζεται από τους Έλληνες πολίτες (ΕΛ:98%, ΕΥ28:68%, βλ. γράφημα Q2a.1), συγκεντρώνοντας το μεγαλύτερο αρνητικό ποσοστό της έρευνας. Σημειώνεται μείωση του ποσοστού δυσарέσκειας για την ευρωπαϊκή οικονομία (-6%) συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα, την Άνοιξη του 2013 (ΕΒ79.3:81%).

Q2a.1. Πώς θα κρίνατε την παρούσα κατάσταση σε καθέναν από τους ακόλουθους τομείς;

Την κατάσταση της (ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΑ) οικονομίας

ΕΛΛΑΔΑ

Απογοήτευση διαφαίνεται και από τους πολίτες των περισσότερων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με την εθνική τους οικονομία, με εξαίρεση τους πολίτες της Σουηδίας 14%, της Γερμανίας 16%, της Μάλτας 19%, της Δανίας 24%, του Λουξεμβούργου 26% και της Αυστρίας 39%.

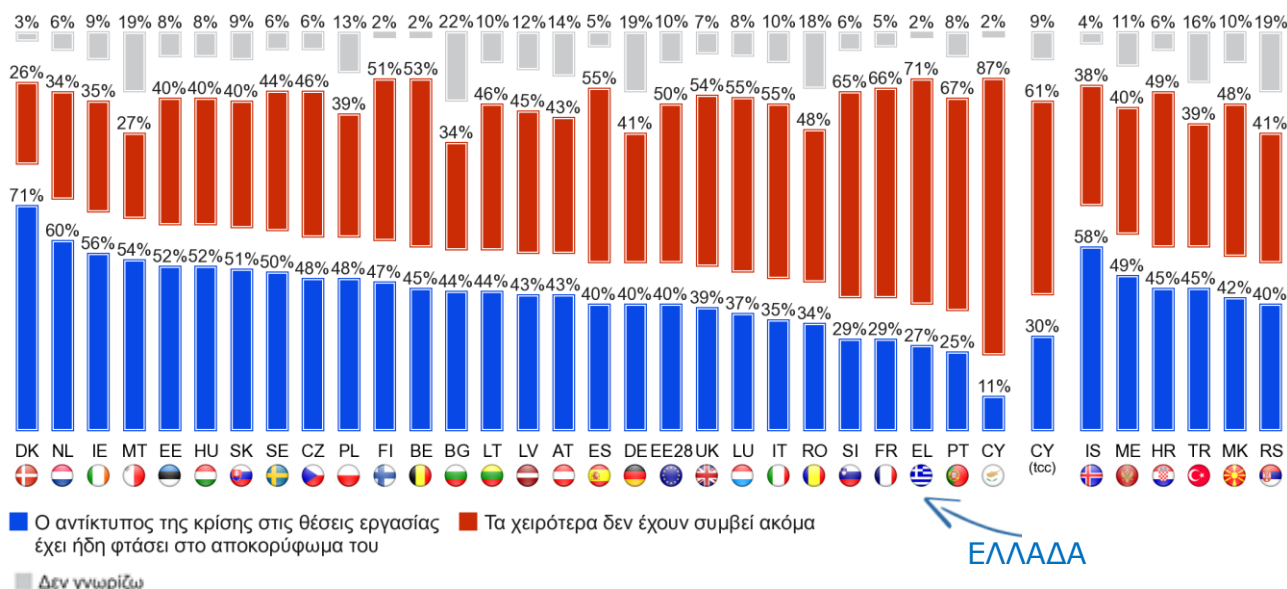
Οι περισσότεροι Έλληνες πολίτες αδυνατούν να κάνουν οποιοδήποτε σχέδιο για το μέλλον, και απλώς ζουν μέρα με τη μέρα, καθώς η παρούσα κατάσταση στην οποία βρίσκονται δεν τους το επιτρέπει (EL:65%, EU28: 36%, καταγράφεται μείωση -3% από την προηγούμενη έρευνα την Άνοιξη 2013, EB79.3:68%). Όπως φαίνεται, λίγοι είναι αυτοί που δύνανται να προγραμματίσουν τη ζωή τους έχοντας εικόνα του τι πρόκειται να κάνουν τους επόμενους έξι μήνες (EL:25%, EU28:31%) και ακόμα λιγότεροι είναι αυτοί που φαίνεται να έχουν μια μακροπρόθεσμη προοπτική για το πώς θα είναι το νοικοκυριό τους κατά τη διάρκεια των επόμενων 1 ή 2 ετών (EL:8%, EU28:30%). Οι απαντήσεις του ελληνικού δείγματος διαφοροποιούνται σημαντικά από αυτές του ευρωπαϊκού δείγματος καταγράφοντας την αβεβαιότητα που βιώνουν οι Έλληνες.

Η δυσχερής οικονομική θέση στην οποία βρίσκονται οι Έλληνες πολίτες επιβεβαιώνεται περαιτέρω με την ομολογία τους ότι κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών **δυσκολεύονται να πληρώσουν τους λογαριασμούς τους στο τέλος του μήνα** (47%). Το ελληνικό ποσοστό είναι το υψηλότερο (αρνητικό) που καταγράφει η έρευνα, καταδεικνύοντας την οικονομική δυσπραγία που αντιμετωπίζει μια μεγάλη μερίδα των Ελλήνων. Σημειώνεται δε, ότι αυτή την πίεση την αντιμετωπίζει μόνο το 13% των υπόλοιπων ευρωπαίων πολιτών, οι οποίοι μάλιστα δηλώνουν σε ποσοστό 56% ότι δεν αντιμετωπίζουν σχεδόν ποτέ τέτοια αδυναμία πληρωμής των λογαριασμών τους.

Οικονομική κρίση

Μερικοί οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν ότι ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης έχει ήδη φθάσει στο αποκορύφωμά του και ότι η κατάσταση θα ανακάμψει, ενώ άλλοι διαφωνούν προβλέποντας ακόμα χειρότερες εξελίξεις για την οικονομία. Όπως φαίνεται, οι Έλληνες είναι από αυτούς που **εκφράζουν το φόβο ότι τα χειρότερα δεν έχουν συμβεί ακόμα** (EL:71%, EU28:50%, Βλ. γράφημα C1). Το ελληνικό ποσοστό ανησυχίας είναι το 2^ο υψηλότερο (αρνητικό) της έρευνας, μετά από αυτό που καταγράφει το δείγμα της Κύπρου 87%.

QC1. Κάποιοι αναλυτές λένε ότι ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στην αγορά εργασίας έχει ήδη φτάσει στο αποκορύφωμά του και ότι η κατάσταση σιγά-σιγά θα ανακάμψει. Άλλοι, αντίθετα, λένε ότι τα χειρότερα δεν έχουν συμβεί ακόμα. Ποια από τις δύο απόψεις πλησιάζει περισσότερο τη δική σας;

Πεπεισμένοι φαίνονται οι Έλληνες, καθώς δηλώνουν στην πλειονότητά τους ότι **η Ελλάδα χρειάζεται μεταρρυθμίσεις** για να καταφέρει να αντιμετωπίσει το μέλλον και τις όποιες νέες προκλήσεις (EL:92%, EU28:88%).

Για την αντιμετώπιση της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, πιστεύουν ότι θα είναι αποτελεσματικά τα μέτρα που συζητιούνται στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και προβλέπουν σημαντικότερο ρόλο για την Ευρωπαϊκή Ένωση στη ρύθμιση των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (EL:65%, EU28:70%), ισχυρότερο συντονισμό της οικονομικής πολιτικής ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (EL:77%, EU28:76%), καθώς και των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών πολιτικών ανάμεσα στις χώρες της ζώνης του ευρώ (EL:72%, EU28:76%), προέγκριση από την Ευρωπαϊκή Ένωση των προϋπολογισμών των κρατών-μελών της Ε.Ε. (EL:51%, EU28:58%), διακυβέρνηση του ευρώ με μεγαλύτερη υποχρέωση λογοδοσίας (EL:58%, EU28:75%), πρόστιμα για τις κυβερνήσεις των κρατών-μελών της Ε.Ε. που ξοδεύουν ή δανείζονται υπερβολικά (EL:54%, EU28:63%), καθώς και κεντρική επίβλεψη του τραπεζικού συστήματος σε επίπεδο Ε.Ε. (δηλαδή Τραπεζική Ένωση) (EL:58%, EU28:70%).

Λαμβάνοντας υπόψη τη μεταρρύθμιση των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών, οι Έλληνες όπως και οι υπόλοιποι ευρωπαίοι πολίτες συμφωνούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να λάβει τα ακόλουθα μέτρα:

- Αυστηρότεροι κανόνες για τη φοροδιαφυγή και τους φορολογικούς παραδείσους (EL:94%, EU28:89%)
- Εισαγωγή φόρου στα κέρδη των τραπεζών (EL:93%, EU28:81%)
- Αυστηρότεροι κανόνες για τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης (EL: 84%, EU28:78%)
- Ρύθμιση των αποδοχών στο χρηματοπιστωτικό τομέα (π.χ. τα μπόνους στελεχών) (EL:79%, EU28:80%)
- Εισαγωγή φόρου στις χρηματοπιστωτικές συναλλαγές (EL:62%, EU28: 62%)
- Εισαγωγή ευρωομολόγων (ευρωπαϊκών ομολόγων) (EL:58%, EU28:44%)

Ανησυχίες και προσδοκίες των Ευρωπαίων πολιτών

Η ανεργία (EL:65%, EU28:49%) **και η κατάσταση της οικονομίας** (EL:52%, EU28:33%) **αποτελούν τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα**, στην παρούσα φάση.

Δυσοίωνες είναι οι προβλέψεις των Ελλήνων για την επόμενη χρονιά καθώς προβλέπουν επιδείνωση της γενικότερης κατάστασης, ειδικότερα δε για την εργασιακή και οικονομική κατάσταση της Ελλάδας, συγκεντρώνοντας μαζί με την Κύπρο τα υψηλότερα αρνητικά ποσοστά του συνολικού ευρωπαϊκού δείγματος. Ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαφοροποιείται σε όλες τις εκτιμήσεις, προβλέποντας κυρίως στασιμότητα, δηλαδή ούτε ανησυχεί ούτε προσδοκά κάποια βελτίωση, καθώς δεν προβλέπει κάποια διαφοροποίηση (είτε θετική είτε αρνητική). Στασιμότητα προβλέπει και σημαντική μερίδα της ελληνικής κοινής γνώμης μόνο όσον αφορά την προσωπική επαγγελματική κατάσταση του δείγματος όσο και της ζωής του γενικότερα (βλ. πίνακα που ακολουθεί).

ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΟΜΕΝΟΥΣ 12 ΜΗΝΕΣ

	ΚΑΛΥΤΕΡΗ		ΧΕΙΡΟΤΕΡΗ		ΙΔΙΑ	
						
Για την εργασιακή κατάσταση στη χώρα σας	11%	20%	70%	35%	19%	41%
Για την οικονομική κατάσταση στη χώρα σας	13%	21%	63%	30%	24%	45%
Για την οικονομική κατάσταση της οικογενείας σας	12%	19%	52%	19%	35%	59%
Για την οικονομική κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση	14%	21%	45%	27%	39%	43%
Για τη ζωή σας γενικά	15%	25%	42%	15%	41%	57%
Για την προσωπική σας επαγγελματική κατάσταση	10%	18%	30%	10%	51%	62%

Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια

Αίσθηση του ανήκειν στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Έλληνες και Κύπριοι πολίτες συγκεντρώνουν τα χαμηλότερα ποσοστά που καταγράφει η έρευνα αναφορικά με το βαθμό σύνδεσης-σχέσης τους με την Ευρωπαϊκή Ένωση (EL: 27%, CY: 24%), με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να διαμορφώνεται σε αισθητά υψηλότερο επίπεδο, EU28:46%. Αντίστοιχα, συγκεντρώνουν τα υψηλότερα (αρνητικά) ποσοστά της έρευνας δηλώνοντας ότι δεν αισθάνονται συνδεδεμένοι με την Ευρωπαϊκή Ένωση (EL: 72%, CY:75%, EU28:52%).

Η χαμηλή αίσθηση του ανήκειν στην Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαιώνεται περαιτέρω καθώς οι περισσότεροι Έλληνες ερωτηθέντες, σε ποσοστό 58%, το υψηλότερο της έρευνας, δηλώνουν ότι **δεν αισθάνονται ως πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (EU28:40%). Σε κάθε περίπτωση, αρκετοί είναι αυτοί που εξακολουθούν να αισθάνονται ως πολίτες της Ε.Ε. (EL:42%, EU28:59%).

Τα δικαιώματα ως πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης

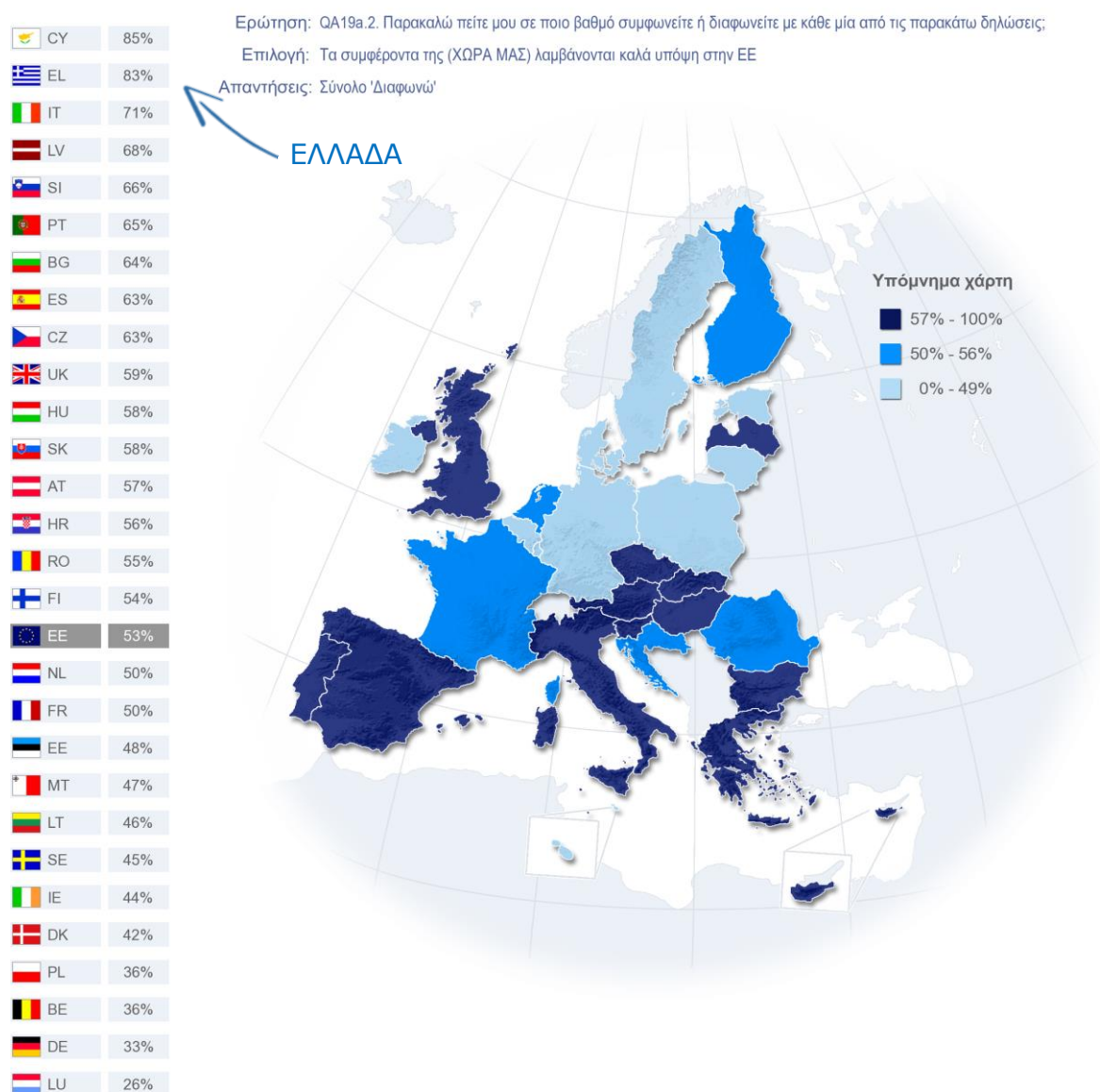
Αξιοσημείωτη είναι και η διαπίστωση ότι **δε γνωρίζουν ποια είναι τα δικαιώματά τους ως πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (EL 64%, EU28 55%), ίσως γι' αυτό εκφράζουν και την επιθυμία να γνωρίσουν περισσότερα σχετικά με τα δικαιώματα που έχουν ως ευρωπαίοι πολίτες (EL:55%, EU28:59%).

Ειδικότερα δε, **ενδιαφέρονται να μάθουν περισσότερα για τα δικαιώματα που έχουν όσον αφορά την εργασία** (EL:26%, EU28:21%) **και τη διαμονή/διαβίωση σε μια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (EL:23%, EU28:16%), τα δικαιώματά τους σχετικά με τη λήψη ιατρικής βοήθειας σε μια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:15%, EU28:20%), όπως επίσης και για τη δυνατότητα σπουδών σε μια άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:13%, EU28:7%).

Διισταμένες τοποθετήσεις εμφανίζουν οι Έλληνες σε ό,τι αφορά την κατανόηση της λειτουργίας της Ε.Ε. Ποσοστό 48% θεωρεί ότι κατανοεί τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ ποσοστό 51% φαίνεται να εκφράζει δυσκολία στην κατανόηση της λειτουργίας της (EU28: 50% & 47% αντίστοιχα).

Αξιοσημείωτο είναι ότι **οι Έλληνες πολίτες θεωρούν ότι τα συμφέροντα της χώρας τους δε λαμβάνονται καλά υπόψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση** (EL: 83%). Το ελληνικό (αρνητικό) ποσοστό είναι το 2^ο υψηλότερο του συνολικού δείγματος της έρευνας, μετά από αυτό των Κύπριων (CY: 85%), ενώ ο ευρωπαϊκός μέσος όρος διαμορφώνεται σε αισθητά χαμηλότερα επίπεδα (EU28: 53%).

Βλ. γράφημα/χάρτη QA19a.2

Ακόμα και σε προσωπικό επίπεδο, οι Έλληνες, όπως και οι περισσότεροι ευρωπαίοι πολίτες, δεν πιστεύουν ότι η άποψή τους μετράει στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL: 86% - EU28: 66% - το ελληνικό αρνητικό ποσοστό είναι το υψηλότερο μαζί με αυτό της Κύπρου: 86%). Όσο δε, για την επιρροή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην παγκόσμια σκηνή, οι περισσότεροι ευρωπαίοι πολίτες πιστεύουν ότι η άποψη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει βαρύτητα και συνεπώς λαμβάνεται σοβαρά υπόψη (EL: 60% - EU28: 65%).

Αυτός, πιθανώς, είναι κι ένας από τους λόγους που οι Έλληνες εκτιμούν ότι η Ελλάδα δε θα μπορέσει να αντιμετωπίσει καλύτερα το μέλλον ούσα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL: 57% - EU28: 56%).

Τα πιο θετικά αποτελέσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι Έλληνες, όπως και οι υπόλοιποι ευρωπαίοι πολίτες, θεωρούν ότι η ελεύθερη κυκλοφορία των ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EL:60%, EU28:57%), καθώς και η ειρήνη που επικρατεί μεταξύ των κρατών-μελών της (EL:53%, EU28:53%) αποτελούν τα πλέον θετικά αποτελέσματα που έχει επιτύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Ακολουθούν, όπως αξιολογήθηκαν ιεραρχικά:

- τα προγράμματα ανταλλαγής φοιτητών, π.χ. Έρασμους (EL:23%, EU28:23%)
- το ευρώ ως ενιαίο νόμισμα των 17 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποτελούν την ευρωζώνη (EL:20%, EU28:25%)
- η πολιτική και διπλωματική της επιρροή στον υπόλοιπο κόσμο (EL:18%, EU28:19%)
- η οικονομική δύναμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:18%, EU28:20%)
- η κοινή γεωργική πολιτική (EL:9%, EU28:10%)
- το επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας (υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, συντάξεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (EL:7%, EU28:17%)

Τα οφέλη της εσωτερικής αγοράς

Οι Έλληνες, όπως και οι περισσότεροι ευρωπαίοι πολίτες, φαίνεται ότι δεν αξιοποιούν τα σημαντικά οφέλη που έχει αποφέρει η εσωτερική αγορά, όπως για παράδειγμα τη δυνατότητα των ευρωπαίων πολιτών να ταξιδεύουν ελεύθερα, να εγκαθίστανται και να εργάζονται/σπουδάζουν όπου επιθυμούν, ή/και το γεγονός ότι οι ευρωπαίοι καταναλωτές έχουν πλέον περισσότερες δυνατότητες επιλογής και αγοράς σε χαμηλότερες τιμές. Κι αυτό προκύπτει από μια σειρά ερωτημάτων που θέτει η έρευνα, και στα οποία οι Έλληνες πολίτες, στην πλειονότητά τους, απαντούν σε όλα, ανεξαιρέτως, αρνητικά, συγκεντρώνοντας μάλιστα από τα υψηλότερα (αρνητικά) ποσοστά του συνολικού ευρωπαϊκού δείγματος. Συγκεκριμένα, παρά την εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας σε όλα τα κράτη-μέλη, η πλειονότητα των Ελλήνων πολιτών φαίνεται να μην έχει ωφεληθεί από τη λήψη σχετικής ιατρικής βοήθειας σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:91%, EU28:82%). Αντίστοιχο πλεονέκτημα που δεν έχουν αξιοποιήσει είναι οι φθηνότερες πτήσεις και η μεγαλύτερη ποικιλία αεροπορικών γραμμών και συνδέσεων που έχουν επιτευχθεί στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς (EL:82%, EU28:69%).

Επιπλέον, οι Έλληνες πολίτες δηλώνουν ότι δεν έχουν ωφεληθεί από το γεγονός ότι κατά τη διάρκεια ταξιδιών τους στο εξωτερικό οι έλεγχοι στα σύνορα είναι πλέον λίγοι ή ανύπαρκτοι (EL:77%, EU28:55%). Τέλος, φαίνεται ότι δεν έχουν αξιοποιήσει τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τα βελτιωμένα δικαιώματα των ευρωπαίων καταναλωτών όταν αγοράζουν προϊόντα ή/και υπηρεσίες σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:81%, EU28:73%). Η ίδια αρνητική απάντηση ισχύει και για τα χαμηλότερα επικοινωνιακά έξοδα που έχει εξασφαλίσει για τους καταναλωτές η ενιαία αγορά όταν χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EL:81%, EU28:68%).